

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**IOAN. PETRI || MAFFEI, || BERGOMATIS, || E SOCIETATE ||
IESV, || HISTORiarVM || INDICARVM || LIBRI XVI. ||
SELECTARVM, ITEM, EX || INDIA EPISTOLARVM || LIBRI
IV. ||**

Maffei, Giovanni Pietro

Coloniae Agrippinae, Anno M.D.XC.

VD16 M 105

Melchioris Nonnij ad Societatem Iesu in Lusitaniam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64627](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64627)

mortem in templum nostrum esse venturos: sin minus,
 intra priuatos parietes vitæ finem expectaturos: quos e-
 go salutaribus præceptis instructos, ijs verbis quæ tem-
 poræ rei conuenire videbantur, bono esse animo ius-
 si. Huius insulæ Firandi circuitus nouem passuum mil-
 lia colligit, & aliquot habet vicos, quorum maximus est
 hic vbi sum in præsentia familiarum omnino ducen-
 tarum. In reliquis sunt Christiani nõnulli, quos, nisi bel-
 lum impediatur, singulis hebdomadis inuisere statui.

Hæc habui, mihi carissimi fratres, quæ de hoc anno
 MDLVII. scriberem vos oro per IESVM Christum,
 vt precibus vestris mihi verè summisionis, perfectæque
 obedientiæ virtutem ab eo impetretis, qui mea causa
 ad ignominiosam vsque Crucis mortem esse obediens
 voluit. Ex insula Firando quarto decimo Calend. No-
 uemb. MDLVII.

MELCHIORIS NON- nij ad Societatem Iesu in Lu- sitaniam.

NNO post Christum natum MDLV. ad
 vos dedi litteras ex ora Sinarum, vbi hye-
 mare coactus fueram, cum Iaponem tene-
 re non potuissem. Multa in eo itinere &
 magna vitæ pericula adiuimus, cum aut
 in vada incidereimus, aut naues inter se concurrerent.
 In eo autem portu Sinarum ad mensẽ lunium vsque
 subsisteramus, quod anni tempus Iaponicæ nauigationi
 vulgo putatur idoneũ. Sed cũ repente decretũ esset infe-
 rentem quoq; hyemem ibi traducere; continuo Lusita-
 nos qui simul aderant circiter trecentos institimus con-
 ueris officijs adiuuare. Casa itaq; & tẽplo è paleis raptim
 constructo, quotidie Christiana doctrina tradebatur: om-
 nibus vero dominicis festisq; diebus sacrũ missæ & ver-
 ba de rebus diuinis non sine magno fructu fiebant. Quo
 quidẽ tempore dici non potest, fratres carissimi, quantum
 voluptatis animo ceperim, cũ videre in Sinarũ regione,

inter tot seculorum idololatrias, diuina sacrificia
 gi, & Euangelium promulgari: & præsertim heb-
 da sacrosanctæ Paschæque solennia, multis extra
 aderant lacrymis lætitiæque celebrari. Illud etiam
 modè factum est, vt Lusitani aliquot redimerentur
 incolis iam diu in vinculis habiti, & capite sine
 damnati. Tenebantur autem adeo tetra immaniqua
 dia, vt nisi hisce oculis ego ipse vidissem, nunq̃ fieri
 se putassẽ, vt quisquã eo vitæ genere spiritum daretur.

Quadragesima exacta, Cantone Sinarum viderentur
 Olisiponi magnitudine pæne par est) tristes nuntia-
 runtur, quibus oēs valde perterriti sumus: in Sici-
 uincia, tantã repente aquæ vim seu urigine creatura
 ra visceribus erupisse, vt omnem circa regionem
 suam centum octoginta millia inuaduerit, vni-
 tem villasque cõplures obruerit, omnibus inco-
 sa inundatione demersis, vel si inundatione effug-
 demisso coelitus igne cõsumptis. Quod ita pro
 habitum, vt Chaurẽ, qui magistratũ Cantone
 cum potestate gerebat, quod patrem atque fam-
 calamitate amisisset, administratione deposita
 in patris luctu solenne est) ad obrutam Saacij
 magno cum squalore discesserit. Hæc autem de
 tum modò cognita sunt: nam Lusitanis alij se
 aduenis mediterranea penetrare nõ licet. In die
 ximo, Iunio mense Iaponem versus nauigau-
 mus, & duas inter insulas certum naufragij
 crimen Dei beneficio euasimus. cuius cleme-
 iusmodi periculis cura salutis nostræ, nostram
 duciam non mediocriter auget, magnam quæ
 fert fore, vt Burgi Rex ad Christum adiungat
 tim cum eius rei, Rex ipse, scriptis ad Prætor
 litteris, significationes dederit non obsecras.

Cum ad Hungiorã appropinquarem, ad oppidum
 dâ appulimus, cuius oppidi principes, sumptu
 Rege defecerant: ibi ex incolis qui ad nauem
 audimus urbem totam euersam esse, autem
 putare se nostros etiam socios qui ibi commorantur

occisos. Ea res quavis falso nuntiata, omnes quotquot eramus in naui, magnopere conturbauit, ac perculit. Sed illuc nihilominus vento aduerso cōtendimus, & Socios omnes incolumes Dei beneficio offendimus. Quos ego nobis ad littus obuiam prodeuntes quanto meo gaudio uiderim, uerbis exsequi fratres carissimi nequeo, proflus ut à morte reuocati mihi uiderentur. Neque uero in eo congressu Cosmus ille Turrianus temperare lacrymis poterat, bonus utique senex, & uir planè egregius. Annos aliquot Amangutij uixerat, in ea urbe relictus à Francisco Xaerico. ibi rem Christianam administrauit egregiè, multis magnisq; laboribus, ac difficultatibus fortiter superatis. Etenim uel intra priuatos ipsos parietes à Bonzijs lapidibus sputisque appetitus, illusus, & contumeliose tractatus est, cum sine magno periculo domo pedem efferre non posset, idque ob eam maximè causam, quod post Francisci Xaerij ex eo regno discessu, Rege ipso Amangutij ex insidijs interfecto, assiduo patre bello ac seditionibus, cum uniuersæ fere nobilitatis ac magistratum eade regnum illud exarserat: cuius rei culpam Bonziji (quorum est magna apud plebem auctoritas) cum in Christiana sacra suscepta, neglectasque Deorum religiones conferrent, tantam in inuidiam Cosmum adduxerant, ut & mundus illi crucifixus, & ille mundo uicissim iure optimo dici posset. Sed eum in hisce incommodis & ærumnis præclara nimirum conscientia sustentabat: quippe qui ad Christi Domini nostri gloriam retulisset omnia, & Amangutianam Ecclesiam interim conseruari atque augeri intelligeret. Deniq; mihi narrabat, nunquam se in uita, leuiti & ac uoluptatis tantum cepisse, quantum per id tempus Amangutij percepisset. plane ut existimem illum è lacrymarum mira suauitate & copia, magna ex parte oculorum aciem perdidisse. Ut in Bungum ueni, dedi operam ut Regem ipsum inuiserem, multisque eum rationibus ad Christum traducere sum conatus: sed frustra, partim quòd hostium metu in locum munitionum sese præsidij causa recepisset, partim etiã quòd sibi intelligeret Christiana lege mores esse mutandos.

Accedebat illa quoque suspicio, fore ut populus Christianum regem ferre nollent. Sed illud maxime tardabat hominem, quod damoni deditus est in eorum secta, quæ animum ait unum cum corpore, spiritum esse nullum, & nihil omnino præter ea sensu percipimus. Sunt autem Bonziji cum regni principibus affinitate coniuncti, nobis verò, quod plebs communi seclera fraudesque detegimus, iniquissimi, tantummodo daicis populum onerant, nihil ut Evangelio in his maiori impedimento esse videatur. Quod idem in eisco quoque Xauerio (quamvis id nos celaret) videri nunc demum cognoui. Quot ille in his locis commoda superavit, cum pedibus iter assidue fecerit, cum per vias, & desque Bonziorum, ac principum mansionibus, vulgaribusque cibariis, quæ insipidissimæ sunt, visitaret! In magnis verò frigoribus, multum à pedibus, laponeos equites citato gradu perquebatur, talari veste nunquam deposita, & quidem cinula onustus, ut eo comitatu insidias latronum fugeret. Idem in castigandis laponeorum flagitiis superstitionibus adeo fuit liber ac vehemens, ut daret comes eius, qui mihi hæc deinde cuncta narrauit. Quoties ille puerorum insectantium vociferationibus, lapidationes constanti semper inuictoque ac impertulit! Mortem verò pro Christo usque adeo optabat, ut eam vltro pæne quaerere videretur. Regis quoque Amangutij nefario flagitio liberè atque acriter contendendo, non obscurum adijt vitæ discrimen. Laponeis quibusdam cum parum honorifice complantibus, trementem interpretem, & mucronis in singula momenta expectantem, iidem compelluntibus (tametsi citra contumeliam) respondere iubebat, idque non contumacia claus, sed quod illud sentire diceret: nullam (ut tum res erant) suam doctrinam dicere in his locis auctoritatem futuram, nisi maiore apud eos de reuerentur. Quam eius animi magnitudinem, & que contemptum laponij usque adeo mirabatur.

Xaverius etiamnum magnum apud multos nomen san-
 ctitatis obineat. Ego in grauiſſimam febrem incidi ma-
 gno ſane vitæ periculo: ex qua tertio denique menſe præ-
 te: opinionem euasi: cumque res laponica turbulentiæ
 ex æquam ſpem profectus ostenderent, infirmo etiãtium
 corpore ad meum prouinciale munus in Indiam mihi
 remanigandum exiſtimaui. Huc nos (qualem nec videre
 me in vita memini, nec verò exiſtere vnquam poſſe pu-
 tari) ſæuiſſima dierum quinque tempeſtate iactati, in-
 columes Deo miſerante peruenimus: cuius bonitatem
 ſupplices exoramus, vt quos è tot periculis ereptos in
 hæc loca perduxit, eoſdem obedientia duce ad cœleſtia
 regna ſedeſque peruenire patiatur. Cocino iij. Idus
 Ianua. MDLVIII.

G A S P A R I S V I L E
 læ ad Societatem Ieſu
 Goam.

 Nno ſuperiore, fratres mihi cariſſimi, ad vos
 fuſè perſcripſi res cū alijs huius prouinciæ lo-
 cis, tum præſertim Firandi geſtas, vbi annum
 ſum commoratus. quo temporis ſpatio Chri-
 ſtiani mille & trecenti facti, tẽplaq; tria Chriſto dedicata
 ſunt, quæ Idolorũ antea fuerant. quam rerũ conuerſio-
 nẽ a duerſarijs ægre ferens, magnas in nos turbas per Bõ-
 niũ quendã excitauit, qui ex incremento rei Chriſtianæ
 acri odio in nos iã ante cõcepto, habita inſuper nobiſcũ
 diſputatione turpiter victus, ad eò exarſit dolore ac ra-
 bie, vt in pernitiẽ noſtram ex illa die neruos oēs intẽde-
 nit. Cõſeſtim praua Bonziorũ dogmata atq; mēdacia vul-
 go prædicare aggreſſus eſt, idq; eò euentu, vt cuius no-
 men Firandi ante id tempus obſcurum atq; ignotũ fuiſ-
 ſet, plurimos iã ſectatores haberet; nec plebs modò, ſed
 plũ Bonzĩ; ex eius penderent. Inter hæc ille populum in
 nos omni arte incitare; monere & hortari, vt nos, ſicu-
 tũ Franciſcum Xaverium ante, exterminarent, atque